

CITIZENS
4CLIMATE

Angażowanie, Łączenie i Wzmacnianie

Instytucje europejskie a zmiany klimatu. Jak to działa?

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt: 101081637 — C4C — CERV-2022-CITIZENS-CIV

Cel podręcznika

Cel podręcznika

Po co? Do kogo jest skierowany?

Rozwijanie obywatelstwa UE wśród nauczycieli i uczniów ma ogromne znaczenie dla kształtowania wrażliwości środowiskowej.

Promuje ono zrozumienie, że każda osoba ma do odegrania rolę w zachowaniu i ochronie środowiska. Uznając swoją odpowiedzialność jako obywatele UE, nauczyciele i uczniowie stają się bardziej świadomi swoich działań i wyborów, przyjmując zrównoważone zachowania, które przyczyniają się do dobrostanu środowiska naturalnego.

Obywatelstwo UE zachęca do współpracy i współdziałania ponad granicami. Kiedy nauczyciele i uczniowie rozwijają poczucie obywatelstwa UE, zdają sobie sprawę, że kwestie środowiskowe wykraczają poza granice państw. Rozumieją znaczenie dzielenia się wiedzą, najlepszymi praktykami i zasobami z innymi państwami członkowskimi UE.

Sprzyja to ponadnarodowej współpracy w rozwiązywaniu wspólnych wyzwań środowiskowych, takich jak zmiany klimatu, zanieczyszczenie i utrata różnorodności biologicznej.

Obywatelstwo UE promuje wprowadzenie edukacji ekologicznej do szkolnych programów nauczania. Kładzie nacisk na integrację kwestii środowiskowych, zasad zrównoważonego rozwoju i świadomości ekologicznej z różnymi tematami i działaniami. Nauczyciele odgrywają kluczową rolę we wprowadzaniu edukacji ekologicznej do swoich programów nauczania, pomagając uczniom zrozumieć wzajemne powiązania między działaniami człowieka a środowiskiem. Dzięki temu uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności potrzebne do podejmowania świadomych decyzji i odpowiedzialnych działań na rzecz środowiska naturalnego.

Cel podręcznika

Rozwijanie obywatelstwa UE pomaga uczniom zrozumieć kwestie środowiskowe z globalnej perspektywy. Zachęca ich do wykraczania myślami poza najbliższe otoczenie i rozważania szerszego wpływu ich działań na planetę. Nauczyciele i uczniowie z wrażliwością obywatelską UE dostrzegają, że wyzwania środowiskowe stojące przed UE są często powiązane z globalnymi współzależnościami środowiskowymi. Ta szersza perspektywa sprzyja bardziej kompleksowemu podejściu do wrażliwości środowiskowej, umożliwiając uczniom docenienie wzajemnych powiązań ekosystemów i znaczenia globalnej współpracy środowiskowej.

Obywatelstwo UE promuje aktywne uczestnictwo w procesach demokratycznych i podejmowaniu decyzji. Nauczyciele i uczniowie z wrażliwością obywatelską UE są bardziej skłonni do angażowania się w aktywizm środowiskowy, rzecznictwo i inicjatywy promujące zrównoważone praktyki i polityki. Rozumieją, że aktywnie uczestnicząc w procesach demokratycznych, podnosząc świadomość i wyrażając swoje obawy, mogą przyczynić się do kształtowania polityki środowiskowej na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym.

Rozwijanie wartości obywatelskich UE pielęgnuje poczucie odpowiedzialności za środowisko wśród nauczycieli i uczniów. Rozwijają oni głęboką więź i zaangażowanie na rzecz środowiska, zdając sobie sprawę ze swojej roli strażników świata przyrody.

To poczucie odpowiedzialności motywuje ich do podejmowania działań na rzecz ochrony i zachowania środowiska dla obecnych i przyszłych pokoleń. Stają się orędownikami zrównoważonych praktyk, wysiłków na rzecz ochrony środowiska oraz promowania przyjaznych dla środowiska polityk i zachowań.

Rozwijając obywatelstwo UE w zakresie wrażliwości na środowisko, nauczyciele i uczniowie zyskują kompleksowe zrozumienie swojej roli w ochronie środowiska. Stają się aktywnymi uczestnikami w podejmowaniu wyzwań środowiskowych, wspieraniu współpracy ponadnarodowej, wprowadzaniu edukacji ekologicznej, przyjmowaniu globalnej perspektywy, promowaniu aktywnego obywatelstwa i dbałości o środowisko. Ostatecznie kultywuje to pokolenie świadomych ekologicznie i odpowiedzialnych osób, które są przygotowane do radzenia sobie z pilnymi kwestiami środowiskowymi naszych czasów.

Cel podręcznika

Główny cel podręcznika w pełni odnosi się do jednego z głównych priorytetów UE dotyczących "Angażowania obywateli i społeczności w dyskusje i działania związane z czystym klimatem i środowiskiem".

Tematy poruszane w tym podręczniku są następujące:

- *Główne instytucje UE, które określają orientację polityczną, cele, cele gospodarcze i politykę klimatyczną Unii Europejskiej.*
- *Kim są podmioty polityki klimatycznej?*
- *Polityka środowiskowa Unii Europejskiej w historii*
- *Tło historyczne powstawania standardów środowiskowych UE*
- *Zasady i ogólne ramy polityki środowiskowej Unii Europejskiej*
- *Europejskie i globalne prawodawstwo klimatyczne: Co nauka mówi nam dzisiaj*
- *Jak obywatele mogą uczestniczyć w decyzjach UE?*
- *Jak radzić sobie w płonącym świecie?*

Główne instytucje UE, które określają orientację polityczną, cele i cele gospodarcze Unii Europejskiej.

Główne instytucje UE, które określają orientację polityczną, cele i cele gospodarcze Unii Europejskiej.

Główne instytucje UE, które określają orientację polityczną, cele i ramy gospodarcze Unii Europejskiej to:

Komisja Europejska jest organem wykonawczym UE i odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu agendy politycznej i polityki. Przedstawia wnioski ustawodawcze, wdraża polityki UE, zarządza budżetem UE i reprezentuje UE na arenie międzynarodowej.

Komisja inicjuje i koordynuje rozwój polityk UE oraz zapewnia ich implementację we wszystkich państwach członkowskich.

Parlament Europejski jest bezpośrednio wybieranym organem ustawodawczym UE. Reprezentuje interesy obywateli UE i wykonuje uprawnienia ustawodawcze poprzez przyjmowanie, zmienianie i zatwierdzanie przepisów ustawowych i wykonawczych UE.

Parlament odgrywa również kluczową rolę w kształtowaniu orientacji politycznej UE, angażując się w debaty, tworząc sojusze polityczne i pociągając Komisję do odpowiedzialności.

Rada Unii Europejskiej, często nazywana Radą, reprezentuje rządy państw członkowskich. Jest odpowiedzialna za podejmowanie decyzji dotyczących polityki, prawodawstwa i budżetu UE.

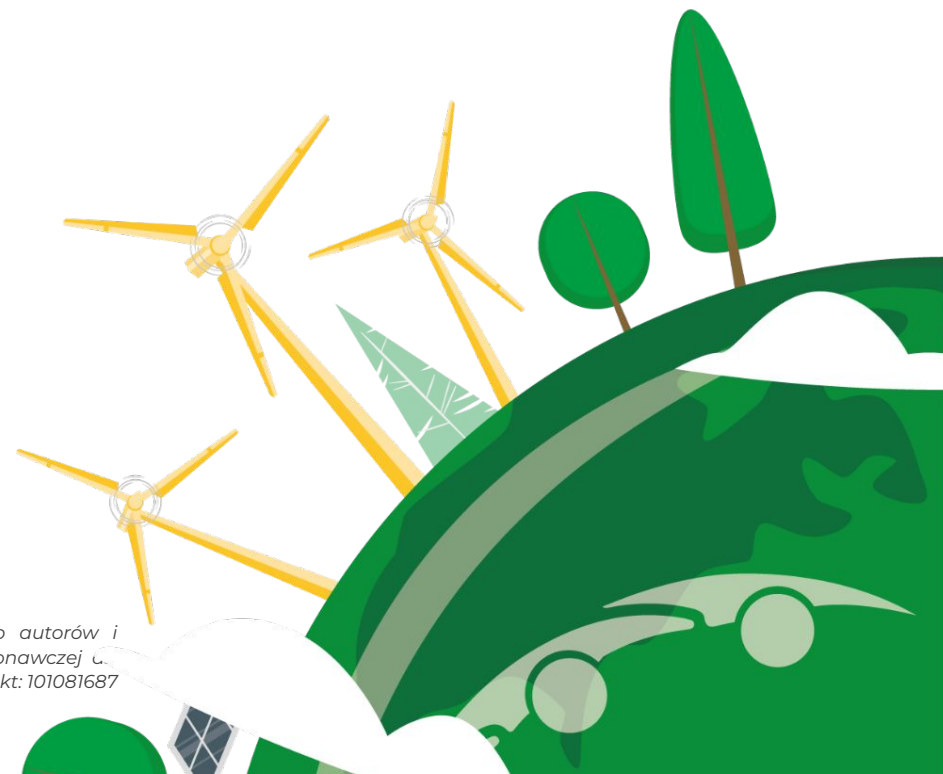
Skład Rady różni się w zależności od omawianego tematu, z różnymi konfiguracjami ministrów z państw członkowskich. Rada współpracuje z Parlamentem Europejskim, przyjmując akty prawne i wyznaczając kierunek polityczny UE.

Rada Europejska składa się z szefów państw lub rządów państw członkowskich UE oraz przewodniczącego Komisji Europejskiej i przewodniczącego Rady Europejskiej. Wyznacza ona strategiczny kierunek i priorytety polityczne UE. Rada Europejska spotyka się regularnie, aby omawiać i udzielać wskazówek w różnych kwestiach, w tym w zakresie polityki gospodarczej, spraw zagranicznych i głównych inicjatyw UE.

Główne instytucje UE, które określają orientację polityczną, cele i cele gospodarcze Unii Europejskiej.

Europejski Bank Centralny jest odpowiedzialny za politykę pieniężną w strefie euro, która obejmuje państwa członkowskie UE, które przyjęły euro jako swoją walutę. Celem EBC jest utrzymanie stabilności cen, formułowanie i wdrażanie polityki pieniężnej oraz nadzorowanie stabilności finansowej strefy euro. Odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu ram gospodarczych i celów UE.

Instytucje te współpracują ze sobą w celu określenia orientacji politycznej, celów i ram gospodarczych UE. Angażują się w procesy decyzyjne, rozwój polityki i koordynację w celu kształtowania kierunku UE jako całości i zapewnienia implementacji wspólnej polityki we wszystkich państwach członkowskich. Poprzez swoje wspólne wysiłki instytucje te przyczyniają się do ogólnego zarządzania i rozwoju Unii Europejskiej.

Jakie są podmioty polityki klimatycznej UE?

Informacje o organach UE zajmujących się środowiskiem.
Walka ze zmianami klimatu.

Jakie są podmioty polityki klimatycznej UE?

Różne europejskie agencje, organy, sieci i projekty zajmują się kwestiami klimatycznymi i odgrywają rolę w rozwoju polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej. Tutaj można znaleźć listę głównych podmiotów UE:

Europejska Agencja Środowiska (EEA) (1) jest agencją Unii Europejskiej, która dostarcza wiedzę i dane w celu wspierania europejskich celów w zakresie środowiska i klimatu:

- *pomaga UE i krajom członkowskim w podejmowaniu świadomych decyzji*
- *rozwija i koordynuje Eionet, sieć krajowych organów środowiskowych*

Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (Eionet) (2) składa się z EEA i innych 400 instytucji krajowych z 38 krajów, posiadających wiedzę specjalistyczną w kwestiach środowiskowych, oraz ośmiu ośrodków wiedzy tematycznej zakontraktowanych przez EEA, zwanych Europejskimi Centrami Tematycznymi (ETC).

Jeden z nich poświęcony jest łagodzeniu zmian klimatu: **Europejskie centrum tematyczne ds. łagodzenia zmian klimatu i energii.**

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA) (3) wspiera Zielony Ład UE poprzez implementację swoich programów.

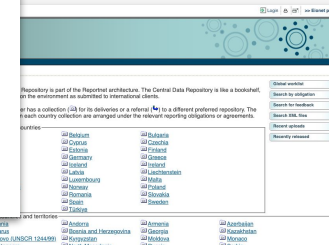
Europejska platforma adaptacji do zmian klimatu (Climate-ADAPT) (4) to partnerstwo Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). Jej celem jest wspieranie Europy w adaptacji do zmian klimatu, pomagając użytkownikom w dostępie do danych i informacji oraz dzieleniu się nimi.

1

European
Environment
Agency

2

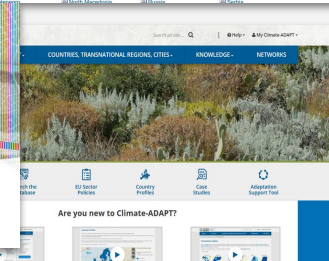

3

CINEA
European Climate, Infrastructure
and Environment Executive Agency

4

BIBLIOGRAFIA

EEA:

<https://www.eea.europa.eu/about-us>

Eionet:

<https://www.eionet.europa.eu/>

<https://www.eionet.europa.eu/etcs>

European Climate Adaptation Platform
<https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

European Topic Centre on Climate change mitigation and energy:
<https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-cm>

CINEA:
https://cinea.ec.europa.eu/about-us/mission-structure-and-objectives_fr

Jakie są podmioty polityki klimatycznej UE?

Krajowe Punkty Kontaktowe (NFP) (1) są instytucjami krajowymi wyznaczonymi do pełnienia roli głównego łącznika między EEA a danym krajem.

- **Włochy:** Instytut Ochrony Środowiska i Badań (ISPRA).
- **Węgry:** Ministerstwo Energii. Państwowy Sekretariat ds. Środowiska i Gospodarki o Obiegu Zamkniętym
- **Polska:** Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska
- **Francja:** Commissariat général au Développement durable (CGGD)

Copernicus Climate Change Service (C3S) (3) dostarcza informacji na temat przeszłego, obecnego i przyszłego klimatu w Europie i na świecie. Wspiera politykę Unii Europejskiej w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków poprzez dostarczanie spójnych informacji na temat zmiany klimatu. Oferuje bezpłatny i otwarty dostęp do danych klimatycznych i narzędzi opartych na nauce.

Horyzont Europa (2) to ambitny program UE w zakresie badań naukowych i innowacji na lata 2021-2027, z budżetem w wysokości 95,5 mld euro. CINEA zarządza częścią tego programu. Jednym z programów dotyczących klimatu jest "**Nauka o klimacie - Horyzont Europa**".

BIBLIOGRAFIA

C3S:
<https://climate.copernicus.eu/about-us>

Climate Science:
https://cinea.ec.europa.eu/programmes/horizon-europe/climate-action-horizon-europe_en

National Focal Points list in Europe:
<https://www.eea.europa.eu/en/about/who-we-are/our-knowledge-network-eionet/list-of-national-focal-points>

NFP in Hungary:
<https://kormany.hu/en/erqiaugyi-miniszterium>

NFP in France:
<https://www.ecologie.gouv.fr/>

NFP in Italy:
<https://www.isprambiente.gov.it/en>

NFP in Poland:
<http://www.gios.gov.pl/en/>

Tło historyczne powstania norm środowiskowych UE

Polityka środowiskowa Unii Europejskiej

Tło historyczne powstania norm środowiskowych UE

Unia Europejska (UE) prowadzi kompleksową politykę ochrony środowiska, której celem jest ochrona środowiska i promowanie zrównoważonego rozwoju. Polityka środowiskowa UE opiera się na szeregu środków prawnych i inicjatyw mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia, ochronę różnorodności biologicznej i walkę ze zmianami klimatu.

1970s

1980s

1990s

2020s

Pojawienie się unijnych norm środowiskowych można prześledzić wstecz do lat 70-tych XX wieku, kiedy to obawy dotyczące negatywnego wpływu industrializacji i urbanizacji na środowisko zaczęły zyskiwać powszechną uwagę w Europie. W tamtym czasie nie istniały żadne spójne normy ani regulacje na poziomie UE, które odnosiłyby się do kwestii środowiskowych. Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Paryżu w 1972 r. (1) szefowie państw zadeklarowali potrzebę stworzenia wspólnotowej polityki ochrony środowiska i wezwali do opracowania programu działań.

1970s

1980s

1990s

2020s

Kolejnym krokiem był Jednolity Akt Europejski z 1987 r. (2), który stanowił pierwszą podstawę prawną dla wspólnej polityki ochrony środowiska, mającej na celu zachowanie jakości środowiska, ochronę zdrowia ludzkiego i zapewnienie racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych.

BIBLIOGRAFIA

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/71/environment-policy-generalprinciples-and-basic-framework>

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Tło historyczne powstania norm środowiskowych UE

1970s

1980s

1990s

2020s

W latach 90. UE przyjęła szereg ważnych dyrektyw i rozporządzeń dotyczących ochrony środowiska, w tym dyrektywę w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, dyrektywę w sprawie wody pitnej oraz rozporządzenie w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową.

Normy te zostały opracowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska przed różnymi formami zanieczyszczenia i degradacji

1970s

1980s

1990s

2020s

Od 2000 r., kiedy przyjęto Ramową Dyrektywę Wodną, UE kontynuuje wdrażanie szerokiego zakresu norm i przepisów środowiskowych, obejmujących takie tematy, jak jakość powietrza, emisje przemysłowe, chemikalia i różnorodność biologiczna. Normy te mają na celu promowanie zrównoważonego rozwoju, ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska. Cel "walki ze zmianami klimatycznymi" został wyraźnie określony w Traktacie Lizbońskim (2009), który również dał UE prawo do zawierania umów międzynarodowych.

Obecnie polityka środowiskowa UE opiera się na Europejskim Zielonym Ładzie, którego celem jest uczynienie UE neutralną dla klimatu do 2050 r. oraz ochrona różnorodności biologicznej i poprawa jakości życia obywateli Europy. UE odegrała również wiodącą rolę w międzynarodowych wysiłkach na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i kwestiom środowiskowym, takich jak porozumienie paryskie i Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

BIBLIOGRAFIA

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/71/environment-policy-generalprinciples-and-basic-framework>

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Zasady i ogólne ramy polityki środowiskowej Unii Europejskiej

Polityka środowiskowa Unii Europejskiej

Zasady i ogólne ramy polityki środowiskowej Unii Europejskiej

Polityka środowiskowa Unii Europejskiej (UE) opiera się na zestawie zasad, które kierują rozwojem i wdrażaniem prawodawstwa i inicjatyw środowiskowych:

- **Zasada ostrożności** [B1] stanowi, że w przypadkach, w których istnieje naukowa niepewność co do wpływu działalności, produktu lub usługi na środowisko lub zdrowie, należy podjąć środki w celu zapobiegnięcia lub zminimalizowania tego wpływu.
- **Zasada "zanieczyszczający płaci"** stanowi, że ci, którzy powodują zanieczyszczenie lub szkody w środowisku, powinni ponosić koszty odzyskiwania i oczyszczania, zamiast przerzucać te koszty na podatników lub społeczeństwo jako całość.
- **Zasada Integracji** wzywa do uwzględnienia troski o środowisko we wszystkich obszarach polityki i podejmowania decyzji w celu promowania zrównoważonego rozwoju i

zapobiegania lub minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko.

- **Zasada bliskości** zachęca do lokalizacji działalności przemysłowej w pobliżu źródeł surowców lub rynku, w celu zmniejszenia wpływu transportu na środowisko.
- **Zasada zapobiegania** podkreśla znaczenie zapobiegania powstawaniu szkód w środowisku w pierwszej kolejności, zamiast polegania na oczyszczaniu lub naprawianiu po fakcie.
- **Zasada Zrównoważonego Rozwoju** wzywa do wykorzystywania zasobów zgodnie z obecnymi potrzebami, zachowując je również dla przyszłych pokoleń.

Zasady te odzwierciedlają zaangażowanie UE w promowanie zrównoważonego rozwoju, ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska oraz zapewnienie równych szans dla przedsiębiorstw działających w UE.

BIBLIOGRAFIA

<https://post.parliament.uk/research-briefings/post-pn-0590/>

Zasady i ogólne ramy polityki środowiskowej Unii Europejskiej

Istnieją podstawowe ramy polityki środowiskowej UE zapewniające skuteczność działań środowiskowych:

Programy działań w zakresie środowiska (EAP)

Programy działań w zakresie środowiska (EAP) są wydawane przez Komisję od 1973 r., określając dalsze kroki legislacyjne i cele polityki środowiskowej UE. Nowy program wspiera i rozszerza cele środowiskowe i klimatyczne Europejskiego Zielonego Ładu oraz oferuje ramy dla osiągnięcia celów środowiskowych.

Strategie zrównoważonego rozwoju

Unia Europejska aktywnie wdraża strategię zrównoważonego rozwoju od 2001 roku i wprowadziła Cele Zrównoważonego Rozwoju do priorytetów polityki UE

Międzynarodowa współpraca w zakresie ochrony środowiska

Międzynarodowa współpraca w zakresie ochrony środowiska UE uczestniczy w międzynarodowych negocjacjach dotyczących ochrony środowiska i jest powiązana z licznymi globalnymi, regionalnymi lub podregionalnymi

umowami środowiskowymi w celu ochrony i poprawy stanu środowiska na świecie. Sieć Unii Europejskiej na rzecz Wdrażania i Egzekwowania Prawa Ochrony Środowiska (IMPEL) została utworzona w celu zwiększenia skuteczności egzekwowania prawa poprzez zapewnienie decydom politycznym, inspektorom ochrony środowiska i urzędnikom odpowiedzialnym za egzekwowanie prawa forum wymiany pomysłów i najlepszych praktyk. Unia Europejska prowadzi również Europejski Program Obserwacji Ziemi (Copernicus), który oferuje dane z obserwacji satelitarnych na temat zmian w atmosferze, oceanach i na lądzie.

Ramy polityki środowiskowej UE mają na celu stworzenie zrównoważonej przyszłości dla UE poprzez promowanie ochrony środowiska, walkę ze zmianami klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju.

BIBLIOGRAFIA

<https://post.parliament.uk/research-briefings/post-pn-0590/>

Europejskie i globalne prawodawstwo klimatyczne: Co mówi nam dziś nauka

Przepisy i traktaty, których UE musi przestrzegać w nadchodzących latach

Europejskie i globalne prawodawstwo klimatyczne: Co mówi nam dziś nauka

I. Wprowadzenie

Zmiany klimatu to pilne globalne wyzwanie, które wymaga pilnych działań ze strony rządów i organów międzynarodowych.

W ciągu ostatnich kilku dekad społeczność naukowa dostarczyła przytłaczających dowodów dotyczących wpływu zmian klimatu i pilnej potrzeby ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. W odpowiedzi, zarówno na poziomie europejskim, jak i globalnym, przyjęto różne przepisy mające na celu złagodzenie zmian klimatu i promowanie zrównoważonego rozwoju.

Niniejszy dokument analizuje kluczowe aspekty europejskiego i globalnego prawodawstwa w zakresie klimatu, dostarcza spostrzeżeń z najnowszych badań naukowych i oferuje sugestie dotyczące dalszych działań

II. Europejskie przepisy dotyczące klimatu.

Unia Europejska (UE) jest liderem działań na rzecz klimatu i wdrożyła szereg inicjatyw mających na celu walkę ze zmianami klimatu.

Podstawą europejskiego prawodawstwa klimatycznego jest Europejski System Handlu Emisjami (EU ETS), który określa limit emisji dwutlenku węgla i umożliwia firmom handel uprawnieniami do emisji. Jest to największy na świecie rynek emisji dwutlenku węgla, zaprojektowany w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w różnych sektorach. Mechanizm ten zachęca firmy do ograniczania emisji i inwestowania w czystsze technologie.

Oprócz systemu EU ETS, UE wyznaczyła ambitne cele osiągnięcia neutralności węglowej do 2050 roku. Europejski Zielony Ład, wprowadzony w 2019 r., jest strategią UE mającą na celu osiągnięcie wyznaczonego zadania do tego czasu, dzięki promowaniu efektywnego gospodarowania zasobami poprzez przejście na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, przywrócenie różnorodności biologicznej i zmniejszenie zanieczyszczenia.

BIBLIOGRAFIA

CAN Europe (2022). *Climate Laws in Europe Essential for achieving climate neutrality.*

<https://www.germanwatch.org/sites/default/files/climate-laws-briefing-eng.pdf>

European Commission. (n.d.) *EU Emissions Trading System (EU ETS).*

https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en

European Commission. (n.d.) *The European Green Deal.*

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

European Council. (2023). *Climate change: what the EU is doing.*

<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (n.d.). *About IPCC.*

<https://www.ipcc.ch/about/>

Europejskie i globalne prawodawstwo klimatyczne: Co mówi nam dziś nauka

Ponadto UE ustanowiła szeroki zakres polityk i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie zmianom klimatu i przejście na zrównoważoną, niskoemisyjną gospodarkę. Niektóre kluczowe aspekty europejskiego prawodawstwa klimatycznego obejmują:

- Rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR), które wymaga od każdego państwa członkowskiego ograniczenia emisji w sektorach nieobjętych EU ETS. Każde państwo członkowskie UE ma dodatkowo indywidualny cel oparty na poziomie zamożności i emisji.

- Zobowiązanie UE do zwiększenia udziału energii odnawialnej do co najmniej 32% do 2030 r. nosi nazwę Dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii (z ang. Renewable Energy Directive, RED). RED ustanawia wiążące cele w zakresie energii odnawialnej dla państw członkowskich UE i promuje rozwój i wdrażanie odnawialnych źródeł energii.

Kolejnym celem, jaki wyznaczyła sobie UE, jest poprawa efektywności energetycznej o 32,5% dzięki dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej (EED).

EED koncentruje się na poprawie efektywności energetycznej w różnych sektorach i wyznacza wiążące cele w zakresie oszczędności energii.

To tylko kilka przykładów obowiązującego europejskiego prawodawstwa klimatycznego. UE nieustannie pracuje nad wzmocnieniem swojej polityki klimatycznej i zapewnieniem jej skutecznego wdrażania we wszystkich państwach członkowskich.

BIBLIOGRAFIA

CAN Europe (2022). *Climate Laws in Europe Essential for achieving climate neutrality.* <https://www.germanwatch.org/sites/default/files/climate-laws-briefing-eng.pdf>

European Commission. (n.d.) *EU Emissions Trading System (EU ETS).* https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en

European Commission. (n.d.) *The European Green Deal.* https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

European Council. (2023). *Climate change: what the EU is doing.* <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (n.d.). *About IPCC.* <https://www.ipcc.ch/about/>

III. Globalne prawodawstwo dotyczące klimatu

Globalne prawodawstwo klimatyczne odnosi się do zbiorowych wysiłków podejmowanych przez kraje na całym świecie w celu rozwiązania pilnej kwestii zmian klimatu za pomocą ram prawnych i polityk. Globalne porozumienia klimatyczne, takie jak porozumienie paryskie, odgrywają kluczową rolę we wspieraniu współpracy międzynarodowej i wyznaczaniu celów w zakresie redukcji emisji. Te inicjatywy legislacyjne uznają pilną potrzebę przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, promowania zrównoważonych praktyk oraz ochrony wrażliwych ekosystemów i społeczności.

Wspomniane wyżej porozumienie paryskie jest przełomową umową przyjętą w 2015 roku przez prawie 200 krajów. Porozumienie ma na celu ograniczenie globalnego ocieplenia do poziomu znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza sprzed epoki przemysłowej i kontynuowanie wysiłków na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 stopnia Celsjusza. W ramach porozumienia paryskiego kraje przedłożyły ustalone na szczeblu krajowym

wkłady (NDC), określające ich indywidualne cele klimatyczne i działania.

Aby wspierać realizację porozumienia paryskiego, Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) regularnie ocenia najnowsze odkrycia naukowe. W 2023 r. IPCC opublikował swój najnowszy raport, podkreślając potrzebę podjęcia natychmiastowych i ambitnych działań w celu ograniczenia globalnego ocieplenia.

Inna polityka dotyczy mechanizmów finansowych mających na celu zapewnienie wsparcia finansowego krajom rozwijającym się w ich działaniach na rzecz klimatu. Jednym z takich mechanizmów jest Zielony Fundusz Klimatyczny (Green Climate Fund - GCF), utworzony na mocy Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC). GCF przekazuje środki finansowe z krajów rozwiniętych do krajów rozwijających się w celu wspierania projektów i programów, które dotyczą łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich. Te mechanizmy finansowe odgrywają istotną rolę w wypełnianiu luki finansowej i zapewnianiu sprawiedliwego udziału w globalnych wysiłkach na rzecz walki ze zmianami klimatu.

BIBLIOGRAFIA

IPCC. (2023). AR6 Synthesis Report: Climate Change 2023. <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-cycle/>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2015). Paris Agreement. <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2021). Nationally Determined Contributions (NDCs). <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/nationally-determined-contributions-ndcs>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (n.d.). Green Climate Fund. <https://unfccc.int/process/bodies/funds-and-financial-entities/green-climate-fund>

Europejskie i globalne prawodawstwo klimatyczne: Co mówi nam dziś nauka

Wiele krajów wdrożyło własne krajowe przepisy dotyczące klimatu. Na przykład Wielka Brytania przyjęła ustawę Climate Change Act, która ustanawia prawnie wiążące cele w zakresie redukcji emisji. Chiny, największy na świecie emitent gazów cieplarnianych, przedstawiły ambitne plany osiągnięcia neutralności węglowej do 2060 roku.

IV. Co mówi nam dziś nauka

Społeczność naukowa nieustannie pogłębia naszą wiedzę na temat zmian klimatu i ich skutków. Obecnie naukowcy ostrzegają, że świat jest na drodze do znacznego globalnego ocieplenia, przekraczającego cele określone w porozumieniu paryskim. Ostatnie badania wykazały przyspieszenie tempa topnienia lodu w regionach polarnych, szybki spadek raf koralowych oraz rosnącą częstotliwość fal upałów i pożarów.

Aby sprostać tym wyzwaniom, naukowcy podkreślają potrzebę pilnych i skoordynowanych działań.

Przejsie na odnawialne źródła energii, inwestowanie w zrównoważoną infrastrukturę i przyjmowanie rozwiązań opartych na naturze to kluczowe kroki w kierunku osiągnięcia celów klimatycznych. Naukowcy podkreślają przede wszystkim znaczenie współpracy międzynarodowej!

BIBLIOGRAFIA

United Nations. (n.d.). Sustainable Development Goals. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (2023). IPCC Sixth Assessment Report. Retrieved from <https://www.ipcc.ch/reports/>

World Meteorological Organization (WMO). (2022). State of the Global Climate 2022. <https://public.wmo.int/en/resources/state-of-the-global-climate>

V. Sugestie i linki do nowych raportów

Aby być na bieżąco z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie nauki i polityki klimatycznej, konieczne jest odwoływanie się do wiarygodnych źródeł. Poniższe raporty i zbiory danych dostarczają cennych informacji:

- Raport IPCC 2023: Najnowszy raport IPCC przedstawia kompleksową ocenę obecnego stanu nauki o klimacie i skutków globalnego ocieplenia. Przedstawiono w nim ścieżki ograniczania wzrostu temperatury i zalecenia dotyczące polityki. IPCC sfinalizował Raport Podsumowujący do Szóstego Raportu IPCC podczas 58. sesji panelu, która odbyła się w Interlaken w Szwajcarii w dniach 13-19 marca 2023 r.
- Światowa Organizacja Meteorologiczna-(1) (WMO): WMO regularnie publikuje raporty na temat stanu klimatu, w tym aktualizacje dotyczące stężenia gazów cieplarnianych, globalnych trendów temperatury i ekstremalnych zjawisk pogodowych.

- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC): Strona internetowa UNFCCC oferuje wiele informacji na temat zmian klimatu, w tym tekst porozumienia paryskiego, zgłoszenia krajów i sprawozdania z postępów.
- Światowy Instytut Zasobów (WRI)-(2) Climate Watch: Climate Watch to platforma internetowa, która zapewnia interaktywne dane i wizualizacje dotyczące emisji gazów cieplarnianych, krajowych zobowiązań klimatycznych i inicjatyw w zakresie działań na rzecz klimatu. Umożliwia użytkownikom przeglądanie i analizowanie danych związanych z klimatem z krajów na całym świecie.

WORLD
METEOROLOGICAL
ORGANIZATION

2

WORLD
RESOURCES
INSTITUTE

BIBLIOGRAFIA

United Nations. (n.d.). Sustainable Development Goals. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (2023). IPCC Sixth Assessment Report. Retrieved from <https://www.ipcc.ch/reports/>

World Meteorological Organization (WMO). (2022). State of the Global Climate 2022. <https://public.wmo.int/en/resources/state-of-the-global-climate>

Europejskie i globalne prawodawstwo klimatyczne: Co mówi nam dziś nauka

VI. Refleksje

Jeśli chodzi o przepisy dotyczące klimatu, jasne jest, że poczyniono znaczne postępy. UE i wiele krajów wyznaczyło ambitne cele i wdrożyło środki mające na celu złagodzenie zmian klimatu. Należy jednak zrobić więcej, aby zlikwidować lukę między obecnymi działaniami a niezbędnym poziomem ambicji.

Najnowsze badania naukowe podkreślają pilność sytuacji oraz potrzebę natychmiastowych i transformacyjnych działań.

Kluczowe jest, aby decydenci polityczni, firmy i osoby prywatne dostosowały swoje wysiłki do najlepszej dostępnej nauki. Przyjmując zrównoważone praktyki, inwestując w czyste technologie i promując współpracę międzynarodową, możemy stworzyć bardziej zrównoważoną przyszłość dla przyszłych pokoleń.

BIBLIOGRAFIA

CAN Europe (2022). Climate Laws in Europe Essential for achieving climate neutrality. <https://www.germanwatch.org/sites/default/files/Climate-laws-briefing-ena.pdf>

European Commission. (n.d.) EU Emissions Trading System (EU ETS). https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en

European Commission. (n.d.) The European Green Deal. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

European Council. (2023). Climate change: what the EU is doing. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (n.d.). About IPCC. <https://www.ipcc.ch/about/>

IPCC. (2023). AR6 Synthesis Report: Climate Change 2023. <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-cycle/>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2015). Paris Agreement. <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2021). Nationally Determined Contributions (NDCs). <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/nationally-determined-contributions-ndcs>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (n.d.). Green Climate Fund. <https://unfccc.int/process/bodies/funds-and-financial-entities/green-climate-fund>

United Nations. (n.d.). Sustainable Development Goals. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (2023). IPCC Sixth Assessment Report. Retrieved from <https://www.ipcc.ch/reports/>

World Meteorological Organization (WMO). (2022). State of the Global Climate 2022. <https://public.wmo.int/en/resources/state-of-the-global-climate>

W jaki sposób obywatele mogą uczestniczyć w decyzjach UE?

Informacje o organach UE zajmujących się środowiskiem.
Walka ze zmianami klimatu.

W jaki sposób obywatele mogą uczestniczyć w decyzjach UE?

UE dysponuje różnymi narzędziami dostępnymi dla obywateli takich jak Ty, za pomocą których możesz wyrazić swój głos i opinię wobec instytucji UE:

- Wyraź swoją opinię: na portalu [Wyraź swoją opinię](#) można dzielić się opiniami i pomysłami na temat inicjatyw Komisji we wszystkich obszarach polityki. Możliwe jest zarejestrowanie się w celu otrzymywania powiadomień o nowych wydarzeniach w miarę kształtowania się inicjatyw, w tym po przyjęciu prawodawstwa.
- Spotkaj się twarzą w twarz z przedstawicielami UE, aby omówić interesujące Cię tematy, uczestnicząc w wydarzeniach dialogu obywatelskiego, które odbywają się regularnie w całej UE.
- Europejskie panele obywatelskie gromadzą losowo wybranych obywateli ze wszystkich 27 krajów UE w celu omówienia kluczowych nadchodzących propozycji i sformułowania zaleceń, które Komisja Europejska weźmie pod uwagę przy określaniu swoich inicjatyw politycznych i legislacyjnych.
- Wyślij petycję do Parlamentu Europejskiego, aby wyrazić swoją opinię i skorzystać z podstawowych praw do składania petycji.

- Debating Europe to platforma, na której możesz dyskutować z europejskimi politykami i ekspertami na tematy, które Cię interesują. Platforma gromadzi komentarze i pytania.
- Rozpoczęcie Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (ECI): sposób na pomoc w kształtowaniu polityki UE poprzez wezwanie Komisji Europejskiej do zaproponowania nowych przepisów. Organizatorzy powinni zebrać co najmniej 7 obywateli z 7 krajów UE i zbierać podpisy w całej Europie. Gdy inicjatywa osiągnie 1 milion podpisów, Komisja zdecyduje, jakie działania należy podjąć.

Forum Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (ECI) zostało stworzone, aby wspierać inicjatorów ECI. Znajdziesz tam narzędzia, porady, tutoriale i świadectwa na temat organizowania ECI.

Zasada wielojęzyczności:

Kontaktując się bezpośrednio z instytucjami i organami doradczymi UE, masz prawo do odpowiedzi w dowolnym z 24 języków urzędowych UE.

BIBLIOGRAFIA

https://european-union.europa.eu/live-work-study/participate-interact-vote_en

ECI:
<https://europa.eu/citizens-initiative/en>

European Citizens' Initiative forum:
<https://europa.eu/citizens-initiative-forum/en>

Have your Say portal:
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_en

Citizens' panels:
https://citizens.ec.europa.eu/index_en

Petition to the EU Parliament:
<https://www.europarl.europa.eu/petitions/en/home>

Debating Europe:
<https://www.debating-europe.eu/>

Jak radzić sobie w płonąącym świecie?

Jak prowadzić aktywizm i kampanię na rzecz zmian klimatu

Jak radzić sobie w płonąącym świecie?

Przede wszystkim należy podkreślić, że kwestie klimatyczne są wzajemnie powiązane z kwestiami społecznymi. Nie ma sprawiedliwości klimatycznej bez sprawiedliwości społecznej, musimy walczyć o obie!

Istnieje wiele różnych sposobów aktywizmu i prowadzenia kampanii na rzecz klimatu i sprawiedliwości społecznej, z których każdy odpowiada na różne potrzeby i sytuacje.

I. Prywatny lobbying

Lobbying oznacza reprezentowanie szczególnych interesów wobec instytucji publicznych. W rzeczywistości instytucje dokonują wyborów politycznych, które nieuchronnie wpływają na klimat i ekosystemy, na przykład wybierając źródła energii do wykorzystania lub infrastrukturę do budowy. Dla aktywistów klimatycznych lobbying oznacza zatem reprezentowanie interesów ekosystemów, tak aby instytucje miały wystarczające dowody, aby ocenić konsekwencje swoich decyzji dla zmian klimatu.

Lobbying może być stosowany we wszystkich instytucjach: od pojedynczego rządu miejskiego po instytucje europejskie.

II. Aktywność w lokalnych grupach środowiskowych

Istnieje wiele lokalnych grup ekologicznych, z których każda ma swoją specyfikę, która odróżnia ją od innych. Niektóre grupy środowiskowe działają poprzez publiczne demonstracje lub akcje obywatelskiego nieposłuszeństwa w celu zwrócenia uwagi na swoje propozycje rozwiązania kryzysu klimatycznego.

Inne grupy środowiskowe starają się informować o kryzysie klimatycznym, pisząc książki lub za pośrednictwem mediów społecznościowych, w celu informowania ludzi o problemach i możliwych rozwiązaniach związanych z kryzysem.

Inni podejmują bezpośrednie działania, aby sprzeciwić się wycinaniu starożytnych lasów lub niepotrzebnym pracom na dużą skalę, które dewastują ekosystemy lub zamykają kopalnie paliw kopalnych.

Jeszcze inne grupy działają poprzez petycje i zbiórki podpisów mające na celu zaproponowanie lub zablokowanie konkretnych przepisów lub projektów, takich jak budowa infrastruktury.

BIBLIOGRAFIA

Climate Justice is social Justice:
https://en.wikipedia.org/wiki/Climate_justice

Some example movements:
Ende Gelände:
<https://www.ende-gelände.org/en/>

Fridays for Future:
<https://fridaysforfuture.org/>

Extinction Rebellion
<https://rebellion.global/>

Global Alliance of the Youth:
<https://globalallianceatc.wordpress.com/>

Ecologia Politica Network:
https://www.instagram.com/ecologiapolitica_network/

Co-funded by
the European Union

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt: 101081687 — C4C — CERV-2022-CITIZENS-CIV

Jak radzić sobie w płonąącym świecie?

Często tego typu działaniom towarzyszą również działania lobbujące: tak jest na przykład w przypadku kampanii #notmytaxonomy promowanej przez kilka grup środowiskowych w celu powstrzymania Parlamentu Europejskiego przed uznaniem metanu i energii jądrowej za zrównoważone źródła energii.

Pomimo swojej różnorodności, grupy środowiskowe często łączą się, aby skuteczniej prowadzić swoje kampanie.

III. Kilka przykładów udanej walki

Ponieważ aktywiści klimatyczni walczą o rozwiązanie bardzo dużego i złożonego problemu, często można czuć się zniechęconym. Istnieje jednak wiele przykładów walki o środowisko, które zakończyły się sukcesem.

Jednym z przykładów jest francuski ruch oporu przeciwko budowie lotniska w rejonie Notre-Dame-des-Landes. Na początku XXI wieku, po próbie eksmisji przez władze, obszar ten został zajęty przez rolników i aktywistów klimatycznych.

Walka z lotniskiem trwała do 2018 r., kiedy to prezydent Macron ogłosił, że projekt zostanie anulowany.

Kolejną udaną historią aktywizmu jest walka przeciwko prywatnym odrzutowcom na lotnisku Schiphol w Amsterdamie. Przez lata kilka grup ekologicznych, w tym GreenPeace i Extinction Rebellion, protestowało poprzez akcje obywatelskiego nieposłuszeństwa, aby lotnisko uniemożliwiło loty prywatnych odrzutowców. Na przykład w listopadzie 2022 r. setki aktywistów zajęły pas startowy zarezerwowany dla prywatnych odrzutowców. Ostatecznie w kwietniu 2023 r. ogłoszono, że lotnisko wyeliminuje loty prywatnych odrzutowców.

Nawet małe stowarzyszenia mogą coś zmienić, na przykład ReCommon, włoskie stowarzyszenie, które lobbuje duże banki i firmy ubezpieczeniowe związane ze światem paliw kopalnych, wymusiło ujawnienie kluczowych informacji środowiskowych na temat dwóch konkretnych projektów dotyczących produkcji, skraplania i sprzedaży skroplonego gazu ziemnego, "Coral South" i "Mozambique LNG project", w które zaangażowane są Eni i Saipem oraz inni włoscy eksporterzy; W ten sposób stowarzyszenie było w stanie upublicznić, że podmioty finansujące projekty w Mozambiku nie przeprowadziły odpowiedniej oceny wszystkich zmieniających klimat emisji, które te projekty wygenerują.

BIBLIOGRAFIA

ZAD-Notre Dame de Landes:
<https://reporterre.net/Notre-Dame-des-Landes-sous-Macron-une-victoire-et-des-dechirements>

#BanPrivateJets:
<https://www.greenpeace.org/international/story/59585/good-news-stories-from-around-the-world/>

ReCommon:
<https://www.recommon.org/vittoria-recommon-ottiene-accesso-alle-informazioni-sui-progetti-di-eni-e-saipem-in-mozambico/>

Lawsuit for inaction in France:
<https://laffairedusiecle.net/laffaire/>

Jak radzić sobie w płonącej świecie?

Kolejnym pozytywnym rezultatem jest pozew przeciwko państwu francuskiemu, który doprowadził do potępienia tego kraju za "bezczyńność" w obliczu zmian klimatu (m.in. niewypełnienie zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego) w 2021 roku.

Pozew został zainicjowany przez stowarzyszenia Greenpeace, Oxfam, Nicolas Hulot Foundation i Notre Affaire à tous, które zebrały 2,3 miliona podpisów pod petycją wzywającą do podjęcia dalszych działań przeciwko zmianom klimatu.

Po raz pierwszy europejski sąd orzekł w tej sprawie, że państwo może zostać pociągnięte do odpowiedzialności za swoje zobowiązania w zakresie walki z kryzysem klimatycznym. Jest to ważny precedens prawny, który może zostać wykorzystany przez miliony ludzi na całym świecie, dotkniętych kryzysem klimatycznym, do obrony swoich praw.

A jednocześnie zachętą dla wszystkich krajów na całym świecie do przełożenia obietnic na konkretne działania.

BIBLIOGRAFIA

Climate Justice is social Justice:
https://en.wikipedia.org/wiki/Climate_justice

Some example movements: Ende Gelände:
<https://www.ende-gelaende.org/en/>

Fridays for Future:
<https://fridaysforfuture.org/>

Extinction Rebellion
<https://rebellion.global/>

Global Alliance of the Youth:
<https://globalalliancegawc.wordpress.com/>

Ecologia Politica Network:
<https://www.instagram.com/ecologiaipolitica>

ZAD-Notre Dame de Landes:
<https://reporterre.net/Notre-Dame-des-Landes-sous-Macron-une-victoire-et-des-dechirements>

#BanPrivateJets:
<https://www.greenpeace.org/international/story/59585/good-news-stories-from-around-the-world/>

ReCommon:
<https://www.recommon.org/vittoria-recommon-ottiene-accesso-alle-informazioni-sui-progetti-di-eni-e-saipem-in-mozambico/>

Lawsuit for inaction in France:
<https://laffaireduciecle.net/laffaire/>

Autorzy i licencja

Niniejszy podręcznik został opracowany przez organizacje partnerskie projektu Citizens for Climate.

anthro polis

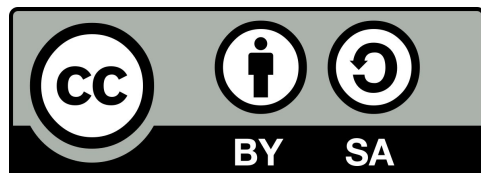
cifa
FOR PEOPLE

CWEP
Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

LABC

Zawartość jest udostępniana na następującej licencji:
[Attribution-ShareAlike 4.0 International \(CC BY-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Projekt: 101081687 — C4C — CERV-2022-CITIZENS-CIV

